

ISSN 2413-1865

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Випуск LXXXII
Том 2

Херсон-2018

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Федяєва В.Л. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету

Заступник головного редактора:

Слюсаренко Н.В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету

Відповідальний секретар:

Сараєва О.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету

Члени редакційної колегії:

Андрієвський Б.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки початкової освіти Херсонського державного університету.

Барбіна Є.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри професійної освіти Херсонського державного університету

Белан А.В. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету

Блах В.С. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету

Корольова І.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету

Кузьменков С.Г. – доктор педагогічних наук, професор кафедри фізики та методики її навчання Херсонського державного університету

Ліда Ху – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії порівняльної педагогіки Академії педагогічних досліджень Китайської Народної Республіки

Пентилюк М.І. – доктор педагогічних наук, професор кафедри мовознавства, голова спеціалізованої вченої ради Д 67.051.03 Херсонського державного університету

Петухова Л.Є. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету дошкільної та початкової освіти Херсонського державного університету

Римантас Сташис – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Клайпедського університету (Литовська Республіка)

Шарота Софія – доктор педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету Краківського педагогічного університету (Республіка Польща)

Яцула Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету

Збірник наукових праць «Педагогічні науки»

включено до переліку наукових фахових видань України з педагогіки
на підставі Наказу МОН України від 10 лютого 2010 року № 1-05/1 (бюлетень № 3, 2010 р.);
Наказу МОН України № 241 від 09.03.2016 року (додаток № 9)

Журнал включено до наукометричної бази даних Index Copernicus
(Республіка Польща)

Затверджено відповідно до рішення вченої ради
Херсонського державного університету
(протокол від 27.06.2018 р. № 13)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія KB № 7935
від 29.09.2003 р. видане Державною реєстраційною службою України

Офіційний сайт видання: www.ps.stateuniversity.ks.ua

ISSN 2413-1865

© Херсонський державний університет, 2018
© Оформлення «Видавничий дім «Гельветика», 2018

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Гнатів З.Я. СОЦІОКУЛЬТУРНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	9
Золотовська В.С. ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ІНОЗЕМНА МОВА ДИСЦИПЛІНИ».....	13
Новаковець В.П. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ.....	18
Опалюк Т.Л. РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЙ НАВЧАННЯ ХХІ СТОЛІТТЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ.....	22
Радул В.В., Радул О.С. СУБ'ЄКТ ТА ОСОБИСТІСТЬ У РЕТРОСПЕКТИВІ РОЗВИТКУ (СЕРЕДИНА ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТОЛІТТЯ).....	30
Таранцева О.О. В.М. ВЕРХОВИНЕЦЬ – ОДИН ІЗ ОСНОВОПОЛОЖНИКІВ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАСОБАМИ НАРОДНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ НА МЕЖІ ХІХ–ХХ СТОЛІТТЯ.....	36
Філіппова Л.В. РОЗВИТОК ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	39
Шевчук М.М. ЕТАПИ РОЗВИТКУ ПОЛТАВСЬКОГО ВЧИТЕЛЬСЬКОГО ІНСТИТУТУ (1914–1941 РР.).....	43

СЕКЦІЯ 2

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА НАВЧАННЯ

Балабан Я.Р., Іваній В.С., Мороз І.О., Цапенко М.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЕКТУВАННЯ ЗМІСТУ ФІЗИЧНОЇ ОСВІТИ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ.....	47
Тарнавська Н.П., Рудницька Н.Ю. КООПЕРАТИВНЕ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ І МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЕЛЕМЕНТАРНІЙ МАТЕМАТИЦІ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МЕТОДУ МОДЕЛЮВАННЯ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	51
Ткачук С.М., Шахрай О.М. РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	58

СЕКЦІЯ 3

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИХОВАННЯ

Базилевська О.О. СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ГРОМАДЯНСЬКОГО ТА ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ.....	62
Головко М.Б., Головко Б.С. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ ПЕДАГОГІЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ.....	66
Канарова О.В. ВЗАЄМОДІЯ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З РОДИНАМИ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	72
Мільчевська Г.С., Єрємін Л.Є. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У ДУХОВНО-МОРАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ.....	76

Пантюхов Б.О. ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	80
--	-----------

СЕКЦІЯ 4 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бабенко В.Г., Пампура І.І. УВАГА Й УВАЖНІСТЬ ЯК ОСНОВНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ СКЛАДОВІ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	85
Брянцева Г.В., Брянцев О.А. ФОРМУВАННЯ В БАКАЛАВРІВ НАВИЧОК ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПРЕЗЕНТАЦІЙ.....	89
Воловник В.Є., Маслій О.М. МОДЕЛЬ УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.....	94
Гоголь І.О. КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ СФОРМОВАНOSTІ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ МАРКЕТИНГУ.....	101
Горожанкіна О.Ю. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО.....	107
Дука О.А. МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ПРОБАЦІЇ У ВІДОМЧИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ДКВС УКРАЇНИ.....	112
Захарасевич Н.В. ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДО РОЛЬОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В РУСЛІ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ.....	117
Карабін О.Й. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЧИННИКІВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	122
Кардаш І.М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ВИРАЗНОСТІ МОВЛЕННЯ У ТЕАТРАЛЬНО-ІГРОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	126
Кашина Г.С. ВІДКРИТІ ОСВІТНІ ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ ЯК ІНФОРМАЦІЙНИЙ БАЗИС ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	131
Канюк О.Л., Кіш Н.В. НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «КУЛЬТУРА ІНШОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ» МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ.....	138
Конюхов С.Л. АНАЛІЗ ЗАКОРДОННИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІЗ ПРОБЛЕМ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПРОГРАМІСТІВ ОБ'ЄКТНО-ОРІЄНТОВАНОМУ ПРОГРАМУВАННЮ.....	143
Коренева І.М. КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЙ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	148
Корінна Г.О. ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	154
Корсікова К.Г. РЕФЛЕКСІЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЯК КОМПОНЕНТ УСПІШНОГО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	159

Маятіна Н.В. МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ У КОЛЕДЖАХ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-ТЕХНОЛОГІВ ІЗ ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ.....	163
Онопрієнко І.М. ВНУТРІШНІЙ АУДИТ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	167
Папушина В.А., Красильникова Г.В. МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДҐРУНТЯ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ.....	171
Малихін О.В., Рубінська Б.І. ПРО ПОТЕНЦІАЛ ФОРМУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГАЛУЗІ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	176
Сантюрова М.В. ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ВЕБІНАРУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗА ДОПОМОГОЮ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕДІЙНИХ РЕСУРСІВ.....	181
Семенкова А.Н., Колодийчук Ю.В., Северинюк Т.А. РОЛЬ КАДРОВОГО МЕНЕДЖМЕНТА В ФОРМИРОВАНИЙ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОЇ ЛИЧНОСТІ БУДУЩЕГО СПЕЦІАЛІСТА.....	185
Томашівська М.М. СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ.....	189
Тушева В.В. ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ФЕНОМЕНУ В КОНТЕКСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА НА ОСНОВІ ДІЯЛЬНІСНОЇ КОНЦЕПЦІЇ	192

СЕКЦІЯ 5 СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Біличенко Г.В. УМОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКОЛАХ-ІНТЕРНАТАХ.....	199
Залібовська-Ільніцька З.В. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЛЮДЕЙ ІЗ ПРОБЛЕМАМИ ЗОРУ.....	202
Кучер Г.М. ІННОВАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ГРОМАДІ ІЗ СІМ'ЯМИ, ЩО ОПИНИЛИСЯ В СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ.....	207
Матрос О.О. ОСНОВНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УКРАЇНІ.....	213
Печериця Н.М. ЕЙДЖИЗМ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ТА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ НАПРЯМИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ.....	216

СЕКЦІЯ 6 СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Макарова Т.М. РОЗВИТОК МОВНО-КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ З КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ».....	221
Міхєєва О.І., Шутько О.О. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ГРИ В СИСТЕМІ ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ СОЦІАЛЬНОГО ПІЗНАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	227

CONTENTS

SECTION 1

METHODOLOGY AND HISTORY OF PEDAGOGIC

Hnativ Z.Ya. SOCIO-CULTURAL DETERMINANTS OF DEVELOPMENT OF MODERN HIGHER EDUCATION.....	9
Zolotovska V.S. THE CONTENT OF THE CONCEPT OF "FOREIGN LANGUAGE DISCIPLINE".....	13
Novakovets V.P. STRATEGIC MANAGEMENT OF EDUCATION INSTITUTION: THEORETICAL PRINCIPLES.....	18
Opaliuk T.L. REALIZATION OF THE XXI CENTURY EDUCATION STRATEGIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF PEDAGOGICAL UNIVERSITIES.....	22
Radul V.V., Radul O.S. SUBJECT AND PERSONALITY IN THE RETROSPECTIVE OF DEVELOPMENT (MID 20 CENTURY – THE BEGINNING OF THE 21 CENTURY).....	30
Tarantseva O.O. V.M. VERKHOVYNETS IS ONE OF THE FOUNDERS OF THE DEVELOPMENT OF THE UKRAINIAN NATIONAL CULTURE BY MEANS OF FOLK CHOREOGRAPHY AT THE VERGE OF THE XIX-XX CENTURIES.....	36
Filippova L.V. DEVELOPMENT OF PHARMACEUTICAL EDUCATION IN UKRAINE.....	39
Shevchuk M.M. THE STAGES OF THE DEVELOPMENT OF POLTAVA TEACHER INSTITUTE (1914-1941).....	43

SECTION 2

THEORY AND PRACTICE OF TEACHING

Balaban Ya.R., Ivanii V.S., Moroz I.A., Tsapenko M.V. CONCEPTUAL APPROACHES TO PROJECT CONTENT OF PHYSICAL EDUCATION IN THE BASIC SCHOOL.....	47
Tarnavska N.P., Rudnytska N.Yu. CO-OPERATIVE NAVCHANNYA CHILDREN OF THE OLDEST PRE-SCHOOL ELEMENTARY SCHOOL AND YOUNG SCHOOL STUDENTS IN ELEMENTARY MATHEMATICS AND ECONOMICS TO THE METHOD OF MODELING IN THE MINDS OF THE EXCLUSIVE HISTORY.....	51
Tkachuk S.M., Shakhrai O.M. THE DEVELOPMENT OF CREATIVE THINKING OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN MUSIC ARTISTIC STUDIES.....	58

SECTION 3

THEORY AND PRACTICE OF EDUCATION

Bazylevska O.O. SOCIOCULTURAL COMPETENCE AS A COMPONENT OF CIVIL AND AESTHETIC EDUCATION OF STUDENTS.....	62
Holovko M.B., Holovko B.S. THE ORGANIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS IN PRESCHOOL INSTITUTION IN THE CONTEXT OF IDEAS OF PEDAGOGICAL PHILOSOPHY.....	66
Kanarova O.V. INTERACTION OF TEACHERS OF PRE-SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS WITH FAMILIES AS A CONDITION FOR THE FORMATION OF VALUE ORIENTATIONS IN PRESCHOOL CHILDREN.....	72
Milchevska H.S., Yeromina L.Ye. USE OF INTERACTIVE METHODS IN THE SPIRITUAL-MORAL EDUCATION OF PUPILS' YOUTH.....	76

Pantiukhov B.A. PATRIOTIC EDUCATION OF CADETS IN THE HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTION AS PEDAGOGICAL PROBLEM.....	80
---	----

SECTION 4

THEORY AND METHODS OF PROFESSIONAL EDUCATION

Babenko V.G., Pampura I.I. ATTENTION AND ATTENTIVENESS AS BASIC PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL CONSTITUENTS OF ACHIEVEMENT OF SUCCESS ON EMPLOYMENTS ON PHYSICAL PREPARATION.....	85
Briantseva G.V., Briantsev O.A. GIVING THE BACHELORS THE SKILLS OF PRESENTATIONS VISUALIZATION.....	89
Volovnyk V.Ye., Maslii O.M. MODEL OF IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF HIGHER MILITARY EDUCATION INSTITUTIONS.....	94
Gogol I.O. CRITERIA AND INDICATORS OF THE FORMATION OF A CULTURE OF PROFESSIONAL COMMUNICATION OF FUTURE MARKETING SPECIALISTS.....	101
Gorozhankina O.Yu. PEDAGOGICAL CONDITIONS OF DEVELOPING FUTURE MUSIC TEACHERS' INTERPRETIVE COMPETENCY IN THE COURSE OF PIANO PLAY TRAINING.....	107
Duka O.A. MODEL OF DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF PERSONNEL OF PROBATION IN THE CURRENT STUDIES OF STATE CRIMINAL EXECUTION SERVICE OF UKRAINE.....	112
Zakharasevych N.V. READINESS OF FUTURE EDUCATOR IS TO ROLE-PLAY ACTIVITY OF CHILDREN OF PRESCHOOL AGE IN RIVER-BED OF COMPETENCE APPROACH.....	117
Karabin O.Y. THEORETICAL PROVISIONS OF THE MAIN FACTORS FOR FORMATION OF PROFESSIONAL SELF-DEVELOPMENT OF FUTURE FACTORS IN THE FIELD OF INFORMATION TECHNOLOGIES.....	122
Kardash I.M. PREPARATION OF FUTURE EDUCATORS FOR THE FORMATION OF EXPRESSIVENESS OF SPEECH IN CHILDREN'S PRESCHOOL AGE IN THEATER AND GAMING ACTIVITIES.....	126
Kashyna H.S. OPEN EDUCATIONAL ELECTRONIC RESOURCES AS AN INFORMATION BASE FOR POSTGRADUATE PEDAGOGICAL EDUCATION.....	131
Kanyuk O.L., Kish N.V. SCIENTIFIC APPROACHES TO UNDERSTANDING THE ESSENCE OF THE CONCEPT "CULTURE OF FOREIGN LANGUAGE PROFESSIONAL COMMUNICATION" OF FUTURE ENGINEERS.....	138
Koniukhov S.L. ANALYSIS OF FOREIGN STUDIES ON THE PROBLEMS OF TRAINING FUTURE SOFTWARE ENGINEERS IN OBJECT-ORIENTED PROGRAMMING.....	143
Koreneva I.M. CONCEPT OF BIOLOGY TEACHERS TRAINING TO IMPLEMENT THE FUNCTIONS OF EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT.....	148
Korinna H.O. FUTURE PRESCHOOL TEACHER READINESS FOR PRESCHOOL CHILDREN HEALTHKEEPING COMPETENCE FORMATION.....	154
Korsikova K.G. REFLEXION OF FUTURE PEDAGOGES AS A COMPONENT OF SUCCESSFUL PEDAGOGICAL PRACTICE.....	159
Maiatina N.V. MODEL OF FORMATION OF READINESS OF FUTURE TECHNICIANS-TECHNOLOGISTS FOR FOOD TECHNOLOGY FOR PROFESSIONAL SELF-REALIZATION AT COLLEGE.....	163

Onopriienko I.M. INTERNAL AUDIT OF THE QUALITY MANAGEMENT SYSTEM OF HIGHER EDUCATION.....	167
Papushina V.A. METHODOLOGICAL BASIS IN FORMATION AESTHETICAL CULTURE OF FUTURE UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE TEACHERS.....	171
Malykhin O.V., Rubinska B.I. ON THE POTENTIAL OF FORMING METHODOLOGICAL COMPETENCE IN THE SPHERE OF TRAINING QUALIFIED SPECIALISTS IN HUMANITIES.....	176
Santiurova M.V. THE TECHNOLOGY OF USING WEBINAR IN THE EDUCATIONAL PROCESS WITH USING THE MODERN MEDICAL RESOURCES.....	181
Semenkova A.N., Kolodyichuk Yu.V., Severyniuk T.A. THE ROLE OF PERSONNEL MANAGEMENT IN THE FORMATION COMPETITIVE PERSONALITY OF THE FUTURE SPECIALIST.....	185
Tomashivcka M.M. CURRENT REQUIREMENTS TO PROFESSIONAL COMPETENCE OF MUSIC TEACHER.....	189
Tusheva V.V. GROUND OF THE TECHNOLOGICAL PHENOMENON IN THE CONTEXT OF RESEARCH CULTURE OF FUTURE TEACHER ON THE BASIS OF ACTIVITYLY CONCEPTION.....	192

SECTION 5 SOCIAL PEDAGOGIC

Belychenko H.V. THE CONDITIONS OF THE SOCIAL AND PEDAGOGICAL SUPPLY OF THE DEVELOPMENT OF THE COMMUNICATIVE CULTURE OF YOUNG SCHOOLS IN GENERAL LEARNING SCHOOLS OF INTERNET.....	199
Zalibovskaya-Ilnitskaya Z.V. SOCIAL PROTECTION OF THE PEOPLE WITH EYESIGHT PROBLEMS.....	202
Kucher G.M. INNOVATES OF SOCIAL WORK IN THE COMMUNITY WITH FAMILIES WHO HAVE LEADED IN COMPLEXIVE LIVING CIRCUMSTANCES.....	207
Matros O.O. THE BASIC BASES OF SOCIAL PROTECTION OF PERSONS WITH DISABILITIES IN UKRAINE.....	213
Pecherytsia N.M. AGEISM AMONG YOUNG STUDENTS AND SOCIAL AND PEDAGOGICAL WAYS TO OVERCOME IT.....	216

SECTION 6 MODERN EDUCATIONAL TECHNOLOGIES

Makarova T.M. DEVELOPMENT OF LANGUAGE AND COMMUNICATIVE SKILLS OF STUDENTS IN THE PROCESS OF DISTANCE WORK ON THE COURSE "UKRAINIAN LANGUAGE OF THE PROFESSIONAL DIRECTION".....	221
Mikhieieva O.I., Shytko O.O. THEORETICAL SUBSTANCES OF THE PROBLEM OF THE USE OF INTERACTIVE GAME IN THE PEDAGOGICAL SOCIAL SYSTEM OF THE SOCIAL KNOWLEDGE OF CHILDREN OF PRIMARY PRESCHOOL AGE.....	227

УДК 373.2.064.1:17.022.1

ВЗАЄМОДІЯ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З РОДИНАМИ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Канарова О.В., к. пед. н.,
старший викладач кафедри соціальної роботи,
соціальної педагогіки та дошкільної освіти
*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

У статті окреслено низку підходів до формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку на сучасному етапі. Одним із найважливіших завдань освітніх закладів в умовах національного відродження України постає виховання духовно багатой, гармонійної та національно свідомої особистості. Представлено структурну характеристику ціннісної орієнтації, визначено визначальний вплив взаємодії сім'ї з дошкільним навчальним закладом у вихованні системи цінностей підростаючого покоління.

Ключові слова: ціннісні орієнтації, цінність, ціннісно-орієнтовані принципи, сім'я, духовно-моральне виховання, дитина дошкільного віку.

В статті обозначен ряд подходов к формированию ценностных ориентаций у детей старшего дошкольного возраста на современном этапе. Одной из важнейших задач образовательных учреждений в условиях национального возрождения Украины является воспитание духовно богатой, гармоничной и национально сознательной личности. Представлена структурная характеристика ценностных ориентаций, определено значительное влияние взаимодействия семьи с дошкольным учебным заведением в воспитании системы ценностей подрастающего поколения.

Ключевые слова: ценностные ориентации, ценность, ценностно-ориентированные принципы, семья, духовно-нравственное воспитание, ребенок дошкольного возраста.

Kanarova O.V. INTERACTION OF TEACHERS OF PRE-SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS WITH FAMILIES AS A CONDITION FOR THE FORMATION OF VALUE ORIENTATIONS IN PRE-SCHOOL CHILDREN

The article outlines a number of approaches to the formation of value orientations in children of senior preschool age at the present stage. One of the most important tasks of educational institutions in the conditions of the national revival of Ukraine is the education of a spiritually rich, harmonious and nationally conscious personality. The structural characteristic of value orientations is presented, the significant influence of family interaction with a pre-school educational institution in the education of the value system of the younger generation is determined.

Key words: value orientations, value, value-oriented principles, family, spiritual and moral upbringing, preschool child.

Постановка проблеми. Світовий історичний досвід свідчить про те, що економічні досягнення держави і матеріальний добробут громадян, самі по собі, не гарантують духовний та моральний розвиток суспільства. Саме на основі міцного духовно-морального фундаменту складається стійкий менталітет нації, що забезпечує її історичну життєздатність. Нація, яка втратила свою духовно-моральну, національно-культурну ідентичність, виявляється беззахисною перед викликами історії.

Дане питання знайшло своє відображення у «Концепції дошкільного формування в Україні» та «Концепції безперервної системи національного виховання», в яких формування особистості дошкільників представлено як цілісний процес, який здійснюється на основі духовно-моральних

і соціокультурних цінностей. Ціннісними орієнтаціями у дошкільній освіті виступають: розвиток ціннісно-сислової сфери особистості на основі загальнолюдських принципів моральності і гуманізму; прийняття і поваги цінностей сім'ї та суспільства; орієнтація у моральному змісті і значенні як власних вчинків, так і вчинків оточуючих людей; розвиток етичних почуттів як регуляторів моральної поведінки; формування почуття прекрасного і естетичних почуттів завдяки знайомству зі світовою і вітчизняною культурою і т.д.

Отже, у даний час актуалізується значення формування духовно-моральних і художньо-естетичних цінностей підростаючого покоління, які відповідають соціальним запитам суспільства, є стимулом для реалізації наступності у вихованні ціннісних

установок на рівні дошкільної та шкільної освіти.

Аналіз поняття «ціннісна орієнтація» показав, що воно розкриває особливості світогляду підлітка або дорослої людини, а не дитини дошкільного віку – періоду становлення і розвитку цінностей у процесі духовно-морального формування. Як показують дослідження, найважливішу роль у духовно-моральному розвитку дітей відіграє спілкування з дорослими: батьки, вихователі, їх моральні підвалини і ціннісні основи світогляду.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Науковий інтерес до процесів передачі ціннісних орієнтацій підростаючому поколінню простежується від самих ранніх етапів розвитку суспільства до наших днів, і кожна історична епоха характеризується специфічною ієрархією цінностей. Особливий інтерес викликають праці видатних учених та їх концепції: культурно-історична концепція Л.С. Виготського і його послідовників; теорії розвитку особистості у діяльності (Л.І. Божович, Л.С. Виготський, А.В. Запорожець, Д.Б. Ельконін, А.Н. Леонтьєв, В.В. Рубцов та ін.); теорії особистісного розвитку дітей дошкільного віку (Р.С. Буре, Л.А. Венгер, Н.Ф. Виноградова, Н.А. Горлова, Т.Н. Доронова, О.Л. Князева, С.А. Козлова, Н.А. Короткова, Т.А. Маркова, Н.Я. Михайленко, М.Ю. Новицька, С.Г. Якобсон та ін.); теоретичні основи формування ціннісних орієнтацій (П.П. Блонський, К.Н. Вентцель, С.І. Гессен, П.Ф. Каптерев, Т.Є. Коннікова, І.С. Мар'єнко, М.М. Рубінштейн, С.Т. Шацький); теорії формування моральних цінностей у дошкільному віці (Ш. Амонашвілі, Е.А. Князев, Є.О. Кудрявцева, В.О. Сухомлинський та ін.).

У даний час ця проблема отримала подальший розвиток у роботах М.В. Богуславського, Б.С. Гершунського, Б.Т. Лихачова, Н.Д. Никандровича, З.І. Равкіна, В.А. Сластьоніна та інших учених. Дослідники прийшли до висновку, що ціннісні орієнтації особистості є центральною і домінуючою її складовою, а їх формування являє собою тривалий і суперечливий процес, який специфічний для будь-якого етапу вікового розвитку індивіда.

У меншій мірі досліджені умови і шляхи формування ціннісних орієнтацій у дітей дошкільного віку. Розкрито проблему формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку на основі історико-еколого-краєзнавчого змісту (Т.А. Казімірського); розвитку морально-етичних якостей у старших дошкільників у колективних взаєминах, у дитячих видах діяльності (Є.О. Кудрявцева); розкрита тема формування ціннісних

орієнтацій у дітей дошкільного віку у міжособистісній взаємодії дорослого з дитиною (Н.Б. Полковникова); умови формування ціннісних уявлень у дітей дошкільного віку (А.В. Кирьякова).

Постановка завдання. Мета статті – висвітлення та аналіз ціннісно-орієнтованої взаємодії педагогів дитячого садка і сім'ї для формування ціннісних орієнтацій у дітей старшого дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. У дошкільному віці формування ціннісних орієнтацій здійснюється завдяки цілеспрямованим виховним впливам дорослих (батьків, педагогів).

Цінність – це базове уявлення про те, що певні цілі, ідеї, форми поведінки або інститути є індивідуальними або соціально переважають за інші цілі, ідеї, форми поведінки. Цінності, які несуть у собі національні уявлення індивіда про те, що є правильним, позитивним або бажаним, вони – усвідомлений або інтуїтивний моральний вибір того, що для людини є важливим і значущим [2, с. 15].

Ціннісні орієнтації – відносно стійка система цінностей, що виражається у здатності суб'єкта до цілісного переживання, усвідомлення явища або предмета й здійснення вибіркової оцінної ситуації [6, с. 219].

Структурна характеристика ціннісної орієнтації представлена єдністю її компонентів: емоційний компонент, що характеризує суб'єктивне, особистісне відношення до предмета оцінювання в оточуючій природній та соціальній дійсності та має прояв через ступінь емоційної насиченості в оцінних судженнях, знаннях; когнітивний, (пізнавальний) компонент, що характеризує змістову наповненість, насиченість системи ціннісних орієнтирів дитини та складається з оцінних суджень, знань про оточуючу дійсність та самого себе; діяльнісний (поведінковий) компонент, що характеризує ступінь включеності оцінних суджень у реальній життєдіяльності дитини та аналізується по ступеню сформованості регулятивних механізмів поведінки дитини у різних специфічно дитячих видах діяльності [5].

Сім'я – унікальний соціальний інститут, в якому починається формування ціннісних орієнтацій і закладка фундаменту розвитку особистості. Вплив сім'ї на особистість є не просто важливим, а необхідним, глибоко специфічним, дієвим компонентом формування дітей. У дошкільні роки дитина повністю ототожнює себе з родиною, відкриваючи і власне «Я», сприймає навколишній світ і інших людей переважно через призму суджень, оцінок, вчинків батьків і,

природно, їх ціннісних установок. Завдяки цьому у сім'ї здійснюється спадкоємність поколінь, соціалізація дітей, закладаються моральні основи та ціннісні орієнтації.

Реальне існування тієї чи іншої ціннісної орієнтації у ціннісно-смысловій сфері особистості дитини можливо лише за умови єдності трьох її структурних компонентів – емоційного («значуща» цінність), когнітивного («знана» цінність) і регулятивного («дієва» цінність) [3].

Педагогічний аспект взаємодії батьків вихованців і педагогів щодо формування духовно-моральних якостей особистості розглянуто в роботах Ш. Амонашвілі, Б.Т. Лихачова, Т.А. Маркової А.С. Макаренка, С.Т. Шацького, Н.Є. Щуркової, де відображена необхідність визнання суб'єктного досвіду дитини і батька як основи особистісного зростання і розвитку дитини, визнання індивідуальності, самобутності дитини, яка виступає як цінність освіти.

У дослідженнях Є.В. Бондаревської, С.В. Кульневич, В.А. Петровського, І.С. Якиманської підходи і система цінностей особистості розглядається у цілісному освітньому процесі, в якому взаємодія сім'ї та освітнього закладу є середовищем, особливим простором для розвитку особистості вихованця.

У дошкільній педагогіці утвердилося положення про необхідність тісної взаємодії педагогів освітнього закладу з сім'ями вихованців, яке є необхідною умовою для забезпечення формування дитини і розвитку її особистості (Т.В. Антонова, А.В. Березина, Т.А. Даніліна, Т.М. Доронова, Є.С. Євдокимова, С.А. Козлова, Т.А. Куликова, В.Г. Маралів, Л.В. Свірська і ін.).

Є.В. Соколовим виділяються найважливіші функції ціннісних орієнтацій: експресивна, сприяє самоутвердженню та самовіддачі індивіда. Людина намагається прийняти цінності передавати іншим, досягати визнання, успіху; адаптивна, що виражає здатність особистості задовольняти свої основні потреби методами і засобами тих цінностей, якими володіє дане суспільство; захист особистості – ціннісні орієнтації виступають «фільтрами», пропускаючи тільки ту інформацію, яка не вимагає істотної перебудови всієї системи особистості; пізнавальна, спрямована на об'єкти та пошук інформації, необхідної для підтримки внутрішньої цілісності особистості; координація внутрішнього психічного життя, гармонізація психічних процесів, узгодження їх у часі та приєднання до умов діяльності [4, с. 51].

Формування цінностей може відбуватися як на рівні простого копіювання своїх батьків, їх поглядів і світогляду, так і створення власної картини світу у процесі його пізнання.

Але саме від активності батьків у вихованні залежить формування власної системи цінностей дитини, педагоги повинні зважати на думку і установку членів сім'ї.

У роботі Є.О. Кудрявцевої «Методична підтримка педагогів дитячого садка у розвитку конструктивної взаємодії з батьками», досліджені технології співпраці педагогів з батьками вихованців і зазначено, що 85% педагогів дошкільних освітніх установ відчують труднощі в організації традиційних і в опануванні інноваційними формами взаємодії з сім'ями і відчують потребу у нових методиках і технологіях співпраці з батьками вихованців. Поділяємо це твердження автора з позиції практичного досвіду.

Таким чином, можна стверджувати, що сім'я забезпечує визначальний вплив у вихованні системи цінностей підростаючого покоління і у перспективі досліджень з даної проблеми вказується на необхідність у розробці технологій, методик, моделей взаємодії сім'ї та освітньої організації.

Аналіз педагогічної літератури, досліджень з даної проблеми і практики дозволяє виділити основні принципи взаємодії дитячого садка та сім'ї, які утвердилися у даний час на рівні дошкільної освіти.

В основі взаємодії сучасного дитячого садка і сім'ї лежить співробітництво, найважливішим фактором якого є цілеспрямований педагогічний вплив. Ініціатором взаємодії сім'ї та дошкільного навчального закладу повинні виступати педагоги, професійно підготовлені до освітньої роботи, зацікавлені і відповідальні за її успішність.

У процесі взаємодії дитячого садка і сім'ї основоположним є принцип єдності і узгодженості виховних впливів педагогів і батьків. Сутність принципу єдності виховних впливів полягає в узгодженості дій всіх учасників виховного процесу і представляє координацію зусиль дошкільного закладу, сім'ї, школи, а також громадських організацій, зобов'язує всіх осіб, що беруть участь у виховному процесі, діяти спільно, пред'являти вихованцям узгоджені вимоги, допомагати один одному, доповнюючи і посилюючи педагогічні впливи (І.П. Підласий). Тільки при об'єднанні зусиль педагогів і батьків можливий якісний процес формування, заснований на принципі єдності і узгодженості виховних впливів у дитячому садку і у родині.

У взаємодії дитячого садка і сім'ї важливим принципом є системність, організуюча процес формування ціннісних орієнтацій у дітей у комплекс взаємопов'язаних

інтегрованих педагогічних впливів дорослих, що виховують, з урахуванням вимоги їх єдності, а також принципи послідовності, наступності і забезпечення добровільної активної участі батьків у педагогічному процесі і у життєдіяльності дитячого садка.

Взаємодія педагогів дитячого садка і сім'ї з урахуванням вищезазначених принципів, заснована на ідеї цілісності педагогічного процесу, що являє собою єдину систему виховних впливів у дитячому навчальному закладі і у родині, підпорядковану загальним цілям і завданням гармонійного розвитку особистості дитини, що реалізується у різноманітних формах.

Авторами О.Л. Зверевою, Т.В. Кротовою, Л.В. Козловою та іншими визначено організовані форми взаємодії педагогів і батьків вихованців, серед яких: колективні, індивідуальні та наочно-інформаційні. До колективних форм взаємодії віднесені батьківські збори, вечори запитань і відповідей, спільні з дітьми свята і розваги, конференції батьків, Дні відкритих дверей. В індивідуальні форми входять: консультації, індивідуальні бесіди, надання адресної допомоги та ін. Слід зазначити, що всі автори приділяють значуще місце індивідуальній формі взаємодії. До наочно-інформаційної віднесені: виставки дитячих робіт, реклама та ін.

На сьогодні, на наш погляд, ці форми починають займати все більш значуще місце у взаємодії з батьками вихованців, особливо з урахуванням використання інтернет-технологій, сайтів і т.д.

Вибір форми взаємодії залежить від завдань, що стоять перед освітньою організацією, і матеріально-технічних умов її здійснення, від побажань і потреб батьків вихованців, а також від компетентності педагога і його особистісних якостей.

На сучасному етапі форми і методи взаємодії дитячого садка і сім'ї зазнають змін у зв'язку з мінливими соціально-економічними умовами як для дитячих садків, так і для батьків. Дитячі садки набувають фінансово-господарську незалежність, набувають статусу автономності або впливаються в освітні комплекси, всім їм дуже важливий рейтинг, популярність у соціумі, у середовищі батьків. Визначення стратегії подальшого розвитку освітньої організації та підвищення якості навчально-виховного процесу, у тому числі по духовно-моральному і художньо-естетичному вихованню дітей, без правильно збудованих взаємин з батьками вихованців буде значно утруднено.

Взаємовідносини педагогів і батьків на нинішньому етапі визначаються не тільки поняттями «взаємодія», «супровід сім'ї» та

«співпраця», а й терміном «партнерство», маючи на увазі під ним двосторонній процес, орієнтований на підвищення виховних потенціалів і педагогічної культури батьків, включення їх як повноправних партнерів в освітньо-виховний процес дитячого садка, на що вказує Є.П. Арнаутова [1].

Як показують дослідження О.В. Акулової, Н.М. Барінової, Т.І. Гризик та інших, а також діяльність практиків, у даний час у дошкільній педагогіці йде активний пошук ефективних партнерських форм взаємодії, які були б актуальні за змістом, привабливі за формою для батьків вихованців, а спільні контакти педагогів і батьків вихованців ґрунтувалися б на взаєморозумінні, прийнятті, у тому числі емоційному, обліку сильних і слабких сторін один одного.

Вважаємо, що така взаємодія педагогів і батьків, спрямована на формування ціннісних орієнтацій у дітей, має ціннісно-орієнтований характер.

Під ціннісно-орієнтованою взаємодією дитячого садка і сім'ї ми розуміємо організацію спільних видів діяльності дітей і їх батьків з метою формування ціннісних орієнтацій у дошкільнят шляхом педагогічного керівництва (у дитячому садку), педагогічної підтримки (у домашніх умовах) і педагогічного супроводу (у соціумі). Формування ціннісних орієнтацій у дітей в умовах ціннісно-орієнтованої взаємодії здійснюється на основі ціннісно-сміслової комунікації, виховують дорослих з дітьми та дітей у колективі однолітків.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, формування ціннісних орієнтацій у дошкільнят вирішується у процесі ціннісно-орієнтованої взаємодії педагогів, дітей та їх батьків у різних видах спільної діяльності в умовах дитячого садка, у домашніх умовах і у соціумі при педагогічному керівництві, підтримці та супроводі.

Взаємовідносини педагогів з батьками будуються на основі ціннісно-орієнтованих принципів:

- сприйняття дитини як цінності;
- визнання цінності взаємодії між дітьми, педагогами та батьками;
- цінності партнерства дорослих, які виховують;
- спрямованості уваги і педагогічних впливів дорослих на формування соціально-моральних і художньо-естетичних цінностей у дошкільнят.

Для розвитку у дітей дошкільного віку стійких позитивних орієнтацій дорослі мають щодня використовувати весь свій досвід, знання, мудрість та кожен вільну хвилину для спілкування з дитиною, пробуючи її позитивні

Таким чином, основним завданням дорослих є м'яко скерувати зростання гармонійно розвиненої особистості, яка б вела суспільно корисну життєдіяльність, засновану на власних стійких ціннісних орієнтаціях. А ціннісно-орієнтована взаємодія дорослих буде забезпечувати формування ціннісних орієнтацій у дошкільнят у цілісному процесі: у дитячому садку, у домашніх умовах, у соціумі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гончаренко С.О. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с.
2. Занков В.В. Организационная психология. М.: Флинта, 2002. 647 с.
3. Піроженко Т.О., Ладивір С.О., Карасьова К.В., Соловйова Л.І. Методичні засади вивчення ціннісних орієнтацій дитини старшого дошкільного віку. Ак-

туальні проблеми психології: зб. наук. пр. Ін-ту психології імені Г. С. Костюка НАПН України / за ред. С.Д. Максименка. К.: ГНОЗІС, 2011. Т. XIII. Проблеми загальної та педагогічної психології. Ч. 7. С. 142–150.

4. Семенов А.А. Ценностно-нормативные и социально-установочные подходы к исследованию саморегуляции социального поведения личности. Саморегуляция и прогнозирование социального поведения личности: Диспозиционная концепция / Под общ. ред. В.А. Ядова. 2-е расширенное изд. М.: ЦСПиМ, 2013. 376 с.

5. Соловйова Л.І. Дослідження регулятивних механізмів ціннісних орієнтацій старших дошкільників. Актуальні проблеми психології: зб. наук. пр. Ін-ту психології імені Г. С. Костюка НАПН України / гол. ред. С.Д. Максименко. К.: Срібна хвиля, 2013. Т. IV. Психологія розвитку дошкільника. Вип. 9. С. 247–259.

6. Ціннісні орієнтації дитини у дорослому світі: навч.-метод. посібник / Т.О. Піроженко, Л.І. Соловйова та ін. К.: Слово, 2016. 248 с.

УДК 37.034.053.6

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У ДУХОВНО-МОРАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Мільчевська Г.С., к. пед. н., викладач
кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти
*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

Єрьоміна Л.Є., викладач
кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти
*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

У статті розглянуто одну з актуальних проблем сьогодення, що зосереджена у духовно-моральному вихованні учнівської молоді. Розкрито зміст ключових питань теми та представлено класифікацію інтерактивних методів. Наведено приклади застосування інтерактивних методів, виявлено їх особливості та відповідний вплив на свідомість учнівської молоді. Також зазначено, що інтерактивні методи схожі за своєю функціональністю, але мають відмінності за внутрішнім способом побудови бази знань, яка здатна впливати на духовно-моральне виховання учнівської молоді. Вченими підкреслюється, що широке розмаїття інтерактивних методів робить складним їх порівняння та вибір для використання у виховній роботі. Ключовим акцентом статті є те, що в контексті духовно-морального виховання прийняття рішень щодо важливості певних методів залежатиме від конкретної аудиторії та конкретних завдань.

Ключові слова: *інтерактивні методи, духовно-моральне виховання, учнівська молодь.*

В статье рассмотрена одна из актуальных проблем, а именно – духовно-нравственное воспитание учащейся молодежи. Раскрыто содержание ключевых вопросов темы и представлена классификация интерактивных методов. Приведены примеры применения интерактивных методов, выявлены их особенности и соответствующее влияние на сознание учащейся молодежи. Также указано, что интерактивные методы похожи по своей функциональности, но имеют различия по внутреннему способу построения базы знаний, которая способна влиять на духовно-нравственное воспитание учащейся молодежи. Учеными подчеркивается, что широкое разнообразие интерактивных методов делает сложным их сравнение и выбор для использования в воспитательной работе. Ключевым акцентом статьи является то, что в контексте духовно-нравственного воспитания принятия решений о важности определенных методов будет зависеть от конкретной аудитории и конкретных задач.

Ключевые слова: *интерактивные методы, духовно-нравственное воспитание, учащаяся молодежь.*